

JAMES TE PAS JAMES **TE HAKATAAKOTO TE PAS NEI**

Te Pas James e takkoto te kau taratara akonaki teelaa e sissii ki "naa tama hakkaatoa TeAtua e ttaka masseu ki naa kina katoo i te maarama nei". Te tama e sissii te pas nei e taratara hakaraaoi iloo ki mallama ana akonaki i naa tiputipu ma naa sosorina te tama e lotu. A ia e taratara i te kau vana pee ko te nnoho hai mane aa te nnoho hakaaroha, naa usuhiā te tama i te vana e hakallika, te sosorina e taukareka, te maanatu hakallika i telaa tama, te hakataakoto te tama i TeAtua ma ana sosorina, te taratara ki te taratara e kee, te atamai maaoni, te hakatauttau ma aaraa tama, te manava e ahu ma te manava e taka seemuu, te hakatonutonu aaraa tama, te manava hikkahi, te noho e noho hakalavatoa, aa naa taratara i naa taku te tama.

Te pas nei e taratara hakaraaoi iloo maa te hakataakoto te tama i TeAtua ki hanotonu ma ana sosorina, i teenaa ko naa tiputipu te tama e lotu maaoni.

Naa takkoto naa taratara iloto te pas nei

Te hakataakoto te pas nei 1.1

Te lotu ma te atamai maaoni 1.2-8

Te nnoho hai mane ma te nnoho hakaaroha 1.9-11

Kootou mmata ki see usuhiā kootou ni vana e hakallika 1.12-18

Hakannoo   ki te taratara   no hakasura
                   te tiputipu e tonu 1.19-27
 Kootou ki see hirihiri tama 2.1-13
 Te lotu te tama ma ana sosorina 2.14-26
 Te tama e lotu ki hakamattoni ana taratara 3.1-
                   18
 Te tama e lotu ma naa tiputipu te maarama nei
                   4.1—5.6
 Te kau akonaki 5.7-20

¹ A nau James, se tama e heheuna maa TeAtua,
 aa maa TeAriki Jesus Christ.[☆]

Nau   e sissii atu   te pas nei   ki kootou,
 te kanohenua TeAtua e ttaka masseu ki naa kina
 katoo i te maarama nei.

Te lotu ma te atamai maaoni

² Aku taaina ma aku kave nei. Kootou ki fiaffia
 i naa ttiri kootou i te kau haaeo.

³ I te aa i kootou e illoa maa naa haaeo naa
 e hahaaite te haimahi naa hakataakoto kootou
 i TeAtua. Saaita naa hakataakoto kootou naa
 ma ki ttipu ake no haimahi raa, kootou
 ma ki lavatoa te nnoho ma naa haaeo naa.

⁴ Kootou ki hakalavatoa te nnoho ma
 naa haaeo naa, ki see usuhia kootou no mee
 te lopo vana see ttonu, kittonu kootou aa
 ki kaatoa naa ora kootou.

⁵ Aa ki mee maa se tama i kootou see atamai,
 a ia ki taku ki TeAtua, i TeAtua ma ki kauake
 te atamai naa. I te aa, i TeAtua se tama
 e kaimaarie. A Ia e hookii vare ki naa tama katoo
 e kainnoo ake.

⁶ Tevana iaa, i too saaita e taku raa, koe ki iloa
 maa naa mee aau e kainnoo naa ma ki kauatu

[☆] **1.1** Mt 13.55; Mk 6.3; Acts 15.13; Gal 1.19

TeAtua. Koe seai iloo ki mamaanatu tam-maki maa oo mee naa ma ki hainattaa te kauatu. Ttama e mamaanatu tammaki raa e mee pee ko naa hakahua naa peau i te moana i naa oko te matani.

⁷⁻⁸ Naa tama peenaa, teenaa see lavaa te hakatonu naa mannatu laatou aa see illoa maa laatou ki mee peehea; naa tama naa ki see mannatu maa laatou ma ki too ni mee maa laatou i TeAriki.

Naa tama e hai mane ma naa tama e nnoho hakaaroha

⁹ Naa tama te lotu e nnoho hakaaroha raa ki fiaffia i te saaita laatou e hakassuratio TeAtua maa laatou ni tama e hai hekau.

¹⁰ Aa naa tama te lotu e hai hekau raa ki fiaffia i te saaita laatou e hakassuratio TeAtua maa laatou ni tama e nnoho hakaaroha. I te aa, naa tama e hai hekau raa ma ki maaoha no mmate pee ko naa laakau vao.

¹¹ Te laa raa e sopo ake ma te vvela no tuunia naa laakau e ssomo, teenaa naa kaute naa laakau naa ma ki mmate no maaoha ki laro, aa te tiputipu e hakaoti manava naa kaute naa ku seai. Peelaa hoki naa tama e hai hekau raa ma ki mmate i naa sassare laatou ka mee naa heuna laatou.◊

*Naa hakataakoto taatou i TeAtua
ma ki haaiteria*

¹² Naa tama e hakataakoto tonu i TeAtua i naa saaita laatou e haaiteria raa, laatou ki fiaffia. Saaita laatou ku oti te hahaaiteria raa, laatou ma ki suia TeAtua ki tana ora ni purepure ake ki naa tama e laaoi iaia ia.

◊ 1.11 Is 40.6-7 (LXX)

13 Ki mee te henua e haaiteria ni haaeo peenaa, laatou ki see mee ni taratara maa laatou peelaa, "Nau e hahaaifteria TeAtua." Seai. I te aa, TeAtua see lavaa te hahaaifteria te vana e hakallika, aa tana tino see iloa te hahaaite tama.

14 Tevana iaa te henua ma ki usuusuhia i te saaita laatou e ffuri no mee naa vana hakallika e oti manava ai laatou.

15 Teenaa naa vana hakallika e oti manava ai laatou naa ma ki oo ake no llasi ka hakassura naa haisara, aa te saaita naa haisara naa e oo ake no llasi, teenaa te mate ma ki sura.

16 Aku taaina ma aku kave nei, kootou mmata ki see hakarereesia kootou.

17 Te kau mee e taukalleka taatou e ssura mai i te lani. Teenaa ni mee e oomai i TeAtua, te tama ni hakamaasiña naa lamu te lani. A Ia see iloa te hurihuri ni vana maana ma ki hakapoouritia taatou.

18 I tana tino hiihai, taatou ni hakaoratia a Ia iloto naa mahi te taratara maaoni, ki nnoho taatou pee ko ana tama mua i ana mee katoo ni penappena.

Hakanno ki naa taratara TeAtua

19 Aku taaina ma aku kave nei. Kootou ki iloa maa naa tama katoo ki hakanno hakaraaoi iloo ki naa taratara e kauake, tevana iaa laatou ki see oosooso taratara ka palilliri naa maaisu laatou, aa laatou ki see lotolloto nauhie.

20 I te aa, te saaita te tama e loto raa, a ia ma ki see lavaa te hakasura te tiputipu e tonu TeAtua e hiihai.

21 Teenaa kootou ki tiiake naa sosorina e kerekere kootou e hakamannani naa. Kootou ki tiiake hoki naa sosorina tippua kootou e mee naa, aa kootou ku tuku ki naa vana TeAtua.

Kootou ku toa kootou naa taratara TeAtua e ppono ki loto naa hatumanava kootou, i kootou ma ki lavaa te hakasaoria naa taratara naa.

²² Kootou see mee maa kootou e hakannoo koi ki llono kootou i ana taratara; kootou ki tautari hoki ki naa taratara naa. Kootou see hakalellesi ki kootou soko kootou.

²³ Ttama e hakannoo koi ki naa taratara aa see tautari ki naa taratara naa raa, e mee pee ko te tama e ttoka i te mmata raa ki kite ia i ana tiputipu.

²⁴ Aa i tana saaita ni hakataha i te mmata raa, a ia ku ssiri hoki i ana tiputipu.

²⁵ Tevana iaa, te tama e ttoka hakaraaoi ki ilotia a ia naa Loo TeAtua e hakassao te tama raa, ttama naa ma ki haia hakaraaoina TeAtua i ana vana katoo e mee. I te aa, i aa ia e hakannoo hakaraaoi iloo ki naa Loo naa. A ia see mee maa ia e hakannoo koi aa ma ki oti ku ssiri, seai. A ia maraa e tautari ki naa Loo naa.

²⁶ E hai tama i kootou e maanatu maa ia se tama e lotu? Ki mee koe see roorosi hakaraaoi too maaisu, taau naa seai se lotu maaoni, aa koe naa ku hakareeresi kiaa koe soko kkoe.

²⁷ Te lotu TeAtua Tamana e vana maa te lotu e matahua aa e maaoni raa e tiputipu peenei: Taatou ki tokonaki ki naa tamalliki ku oti te mmate naa maatua laatou aa ma naa puruna haahine ki see nnoho hakaaroha laatou. Taatou ki roorosi hoki ki see usuhia taatou no mee naa vana see ttonu te maarama nei.

2

Kootou ki see hirihiri maa ni tama kootou e fiffai

¹ Aku taaina ma aku kave nei. I kootou ni tama e hakatina i TeAriki taatou Jesus Christ, TeAriki haimahi, kootou ki see hirihiri maa ni tama kootou e fiffai aa ma aaraa tama iaa kootou see fiffai.

² Ki mee maa see tama e hakao tana kasana e taavi mmaha aa e uru ki naa hekau taukalleka e uru atu ki loto te hare lotu kootou, aa telaa tama see hai mane e hakao ki naa hekau e hakallika e uru atu hoki ki loto te hare lotu kootou naa.

³ Ki mee kootou e anaana koi ki te tama haimane raa no vanaake kiaa ia peelaa, "Kau no noho i te tuai e taukareka nei," aa kootou iaa e ffuri atu ki telaa tama no vanaake peelaa, "Tere no tuu mai peelaa, seai koe ku noho ki te kerekere i laro,"

⁴ teenaa kootou e ssara i kootou e hirihiri tama, aa kootou hoki ku hakatonutonu ki naa manava e takahitihiti kootou.

⁵ Aku taaina nei, kootou hakannoo mai! TeAtua ni hiri naa tama e nnoho hakaaroha i te maarama nei ki illoa hakaraaoi iloo iaa Ia, aa ki nohoria laatou te nohorana teelaa ni purepure ake Ia ki naa tama e laaoi iaa Ia.

⁶ Tevana iaa naa tama e nnoho hakaaroha raa see haia hakaraaoina kootou. Ko ai naa tama maraa e oo atu no mee pakavaina kootou ka taakina kootou ki te koti? Teenaa ko naa tama naa, naa tama e hai hekau!

⁷ Teenaa ko laatou naa e tuku haaeoina laatou te inoa taukareka TeAriki kootou.

⁸ Naa vana kootou e mee raa ma ki ttonu ki mee kootou e tautari ki te Loo Te Nohorana TeAtua, teelaa e hakatuu iho iloto te Laupepa Tapu, "Manava laaoi i telaa tama pee ko koe

e manava laaoi iaa koe soko kkoe.”[◊]

⁹ Ki mee kootou e hirihiri maa ni tama kootou e fiffai aa ma ni tama kootou see fiffai, kootou naa ku ssara. I te aa, i kootou ku sahea kootou te Loo e taratara i te tiputipu naa.

¹⁰ Ttama e sahea a ia se Loo tokotasi raa, a ia naa e sahea a ia naa Loo raa hakkaatoa.

¹¹ I te aa, te tama ni mee tana Loo peelaa, “Kootou see hai huri ma naa aavana aaraa tama,” teenaa ko ia naa hoki e mee tana Loo peelaa, “Kootou see taa tama.”[◊] Niaaina maa koe see hai huri ma te aavana telaa tama, koe naa e sahea a koe naa Loo TeAtua, i aa koe e taa too tama no mate.

¹² Kootou ki taratara ka sosorina pee ko naa tama e illoa ma ki oti laatou ku hakatonutonusia naa Loo teelaa e mee ki hakassaoria taatou.

¹³ TeAtua ma ki see sura te manava aroha i tana saaita ma ki hakatonutonu te tama ni see manava aroha i telaa tama. Naa tiputipu te manava e aroha i te tama e laka i aruna te manava e hakatonutonu te tama.

Sosorina tautari ki naa hakataakoto kootou i TeAtua

¹⁴ Aku taaina ma aku kave nei. Se aa e taukareka ki mee te henua e taratara maa laatou e illoa hakaraaoi iloo i TeAtua, aa naa sosorina laatou iaa e kkee? Laatou ma ki lavaa te hakassaoria peehea te illoa laatou naa?

¹⁵ Ki mee maa teelaa ni taaina ma ni kave kootou e ttaka see hai hekau aa see hai kaikai ki kkai.

[◊] 2.8 Lev 19.18   [◊] 2.11 Ex 20.13,14; Deut 5.17,18

16 Se aa e taukareka i too taratara e pesi atu ki laatou peelaa, "Te aso taukareka! Hakao ni kkahu mattoru ki see makallii kootou aa kootou ku kkai ki pposu kootou!" aa kootou iaa see kauake ni mee maa laatou ki nnoho taukalika laatou?

17 Nau e taratara atu raa ko te tiputipu te hakataakoto naa. Ki mee kootou e hakataakoto vare koi i TeAtua aa kootou iaa see tautari ki naa hakataakoto naa, teenaa te hakataakoto kootou i TeAtua naa e mate.

18 E mee te tama ma ki taratara peelaa, "Te tama e lotu i TeAtua aa telaa tama e sosorina taukareka." Nau e hakahe atu taku taratara peenei, "Hakaari mai ki iloa nau maa te tama raa e lotu peehea maa ia se tama e sosorina hakallika? Nau iaa ma ki hakaari atu ki iloa koe i naa tiputipu taku lotu i TeAtua i aku sosorina."

19 Koe e iloa maaoni maa teelaa se Atua koi tokotasi? Taukareka! Naa tippua raa hoki e ttaka ma te iloa naa, teenaa e ppore ai laatou i naa mattaku laatou.

20 Te vvare! Koe e hiihai maa nau e hakaari atu kiaa koe maa te lotu te tama teelaa see hakasoaina ana sosorina raa, teenaa se lotu e mate?

21 Kootou hakatuu ki Abraham. Tana ora ni hakatonu peehea maa TeAtua? Teenaa ko i-ana sosorina tautari ki tana hakataakoto i TeAtua i tana saaita ni hookii tana tamariki, Isaac, i aruna te olta.²¹

22 Koe see kite i naa hakauu naa mee e lua nei hakapaa? Naa hakataakoto taatou i TeAtua e hakattino ki naa sosorina taatou.

---

²¹ 2.21 Gen 22.1-14

²³ Te Laupepa Tapu raa e taratara maaoni peelaia, "Abraham ni lotu maaoni i TeAtua, teenaa a ia ni haia TeAtua ma se tama e tonu i aa ia e lotu maaoni." Aa teenaa Abraham ni taapaa ma se ssoa TeAtua.[☆]

²⁴ Aa teenaa, kootou nei ku illoa. Naa ora taatou e ttonu i taatou e sosorina tautari ki naa hakataakoto taatou i TeAtua, see mee maa i naa hakataakoto koi taatou.

²⁵ Te ara naa ni sura hoki i Rahab, te ffine hai huri. Tana ora ni tonu maa TeAtua i aa ia ni hakamuunia a ia naa tama haka Israel ni oo ake no tokatoka seemuu i te henua naa, aa ki oti raa hakasaoria iloo a ia naa tama naa i telaa ara.[☆]

²⁶ Aa teenaa, te haitino e moe seai tana manu raa, teenaa se haitino e mate. Peelaa hoki te hakataakoto te tama i TeAtua teelaa see hakasoaina naa sosorina e taukalleka raa, se hakataakoto e mate.

3

Hakamattoni naa taratara kootou

¹ Aku taaina ma aku kave nei. Kootou see mee maa kootou hakkaatoa ki heheuna maa ni tisa. Kootou e illoa maa te hakatonu maatou naa tisa raa ma ki ttoe iaa i aaraa tama.

² Taatou hakkaatoa maraa e hakassara naa vana taatou. Tevana iaa te tama see hakassara ana taratara raa, teenaa ko te tama e tonu aa e iloa te roorosi i tana haitino hakkaatoa.

³ Taatou maraa e hakao te tamaa katana i te maaisu te hos raa kilavaa te paarea taatou te hos naa ki tere ki naa kina taatou e fiffai.

[☆] **2.23** Gen 15.6; 2 Chr 20.7; Is 41.8   [☆] **2.25** Josh 2.1-21

4 Kootou hakatuu hoki i naa hurohuro naa vaka e llasi. Niaaina maa te hui te vaka naa e tere iloto naa matani e llasi raa, te vaka naa e lavaa koi te hakaraaua te tinohiti te vaka naa ki te tamaa hoe. Te hui te vaka naa ma ki tere koi ki naa kina te tinohiti te vaka naa e hiihai.

5 Te arero te tama e mee peenaa. Te tamaa arero naa e lavaa iloo te ahu ki naa vana hakamattaku.

Kootou hakatuu i naa lavaa te hui te vao te tuunia te tamaa maramara ahi no vela hakkaatoa.

6 Te arero raa e mee ma se ahi. Teenaa se mee iloto naa haitino taatou e lavaa te hakakkoro te kau vana see ttonu ki hakallika taatou. Naa ora taatou nei e lavaa te sua te ahi e takoto i naa arero taatou, teenaa ko te ahi e sura mai i te ahi e ura see mate.

7 Te kau manu vao e kaittama, naa manu e lellere, naa manu e torottoro i te kerekere aa ma naa ika i te moana, ku oti te haia naa tama te maarama nei ki ttara, aa e lavaa hoki laatou te anaanaria ki ttara.

8 Tevana iaa see hai tama ku oti te lavaa te haia a ia te arero ki tara. Te arero te tama e ssuke te kau vana hakallika aa see ilotia taatou te haia ki tara, aa te tama e lavaa te mate iaa ia.

9 Taatou e taratara hiahia ki TeAriki taatou ma te Tamana ki naa arero taatou. Iaa taatou e ffuri hoki no sasaakiria taatou naa tama TeAtua ni penapena ki tiputtipu ma ko Ia ki naa arero naa koi.[✳]

10 Naa taratara hiahia ma naa taratara haaeo e ssura iho i te maaisu naa koi. Aku taaina ma aku kave nei, te mee naa ki see sura i kootou.

11 See hai sao e ppuna ake te vai e vai ttoro ma te vai e vai ssaa hakapaa i te rua tokotasi.

12 Aku taaina ma aku kave nei, te laakau te 'fig' raa see lavaa te hua naa oliv; te laakau 'grape' raa see lavaa te hua naa 'fig', aa te ssao e takoto te vaitai see lavaa te ppuna iho te vai e taukareka te unu.

Te atamai TeAtua

13 E hai tama i kootou e atammai aa e illoa i naa vana? Laatou ki hakaari maa laatou e atammai ki naa tiputtipu taukalleka naa ora laatou. Teenaa ko naa sosorina taukalleka laatou e hai seemuu i laatou e atammai.

14 Tevana iaa ki mee kootou e manava ssano, e haaeo, aa e kaimmate i naa mee kootou, kootou ki see taratara kailallao ka ahu maa kootou e atammai.

15 Teenaa seai se atamai e sura mai i te lani; teenaa se mee te tama te maarama nei. Te tiputipu naa e sura i naa tippua e hakallika.

16 Naa kina e takoto te manava ssano ma te manava e kaimmate i naa mee raa, te hakatautau ma te kau vana e hakallika raa hoki e ssura.

17 Te tiputipu te atamai e au i te lani raa iaa e kaamata maa e matahua; e mee hoki ki noho laaoi ma telaa tama, e meemee hakaraaoi telaa tama, e haisoa laaoi; te mee raa e sura te manava aroha i telaa tama, aa e sura naa sosorina e taukalleka; tevana iaa te hirihiri tama ma te manava e kaikailua raa see sura.

18 Te taukareka raa ko te tiputipu ma ki hakasuratia naa tama e mee telaa tama ki noho laaoi maa aaraa tama.

4*Kootou tuku ki naa vana TeAtua*

¹ Kootou naa e heheatu ka hakatauttau soko kootou i te aa? Teenaa ko te tiputipu naa kaimannako kootou ki mee naa sosorina e hakallika teelaa e hetaa iloto naa hakataakoto kootou!

² Kootou e kaimannakotia kootou naa mee, iaa see lavaa kootou te too, teenaa e massike kootou no lellere ki taa ni tama; kootou e oti manava i naa mee, iaa see lavaa kootou te too, teenaa e massike kootou no hetaa ka hakatauttau soko kootou. Kootou see hai mee i naa mee kootou e fiffai, i kootou see kainnoo ake ki TeAtua.

³ Aa naa saaita kootou e kainnoo raa, kootou see hai mee e kauatu, i te aa i kootou e kainnoo ma naa manava kailallao; kootou e kainnoo koi ma ki too ni mee maa kootou no hakatataahao naa tinotama kootou.

⁴ Kootou ni tama e kaikailua! Kootou see illoa maa te tama e haisoa ma te maarama nei raa ko te tama e tautau haaeo ma TeAtua? Naa tama e fiffai maa laatou e haisoa ma te maarama nei ku mee ma ni tama e tautau haaeo ma TeAtua.

⁵ Kootou ki seemannatu maa teelaa se taratara hakareeresi raa e tarataraina mai te Laupepa Tapu peelaa, “Te aitu ni kaumai TeAtua ki takoto i taatou nei e mee ana mee hakamattaku e oti manava ai.”

⁶ Tevana iaa te laaoi TeAtua e hookii raa e haimahi iaa. Te Laupepa Tapu raa e mee maa, “TeAtua see hiihai ki naa tama e ahu; a Ia iaa e mmata ake hakaraaoi ki naa tama e ttaka seemuu.”[◊]

[◊] **4.6** Prov 3.34 (LXX)

⁷ Aa teenaa, kootou tuku ki naa vana TeAtua. Kootou ffuri no taukaina kootou Satan, i aa ia ma ki tere no tiiake kootou.

⁸ Kootou oomai ki tauppiri kootou ki TeAtua, aa Ia ma ki hanatu ki taupiri atu Ia ki kootou. Fuif-fui naa rima kootou, kootou naa tama haisara! Hakakkee naa ora kootou ki mataffua, kootou naa tama e kaikailua!

⁹ Kootou nnoho ka ppari, aa kootou ku ttani; tiiake te kkata kootou naa, aa kootou ku ttani; tiiake te hiahia kootou naa, aa kootou ku meemee hakaaroha.

¹⁰ Ki mee kootou e tuku soko kootou ki laro imua TeAtua, teenaa kootou ma ki saaua TeAtua no haia ma ni tama hakamaatua.

See hakatonutonu telaa tama te lotu

¹¹ Aku taaina ma aku kave nei, kootou see tuku haaeo i telaa tama. Ki mee kootou e tuku haaeo ka hakatonutonu naa taaina kootou, kootou naa e tuku haaeoina kootou naa Loo TeAtua, aa kootou e mee ma e hakatonutonu naa Loo naa. Ki mee kootou e hakatonutonusia kootou naa Loo, teenaa kootou ku see mee ma ni tama e tautari ki naa Loo. Kootou naa ku mee ma ni tama e hakatonutonu naa Loo.

¹² Naa Loo raa ni Loo TeAtua ni tuku soko ia, a Ia soko ia e tau te hakatonutonu naa Loo naa. A Ia soko ia e lavaa te hakaora te tama, aa e lavaa te seu te ora te tama. Koe ko ai ki lavaa koe te hakatonutonu telaa tama?

Kootou see ahu

¹³ Kootou hakannoo mai, naa tama i kootou e tuku taratara peelaa, "Te aso nei maatou ma ki oo ki te henua raa no nnoho se setau maa maatou ka mee ni heuna ki lavaa ni mane maa

maatou. Aa ki mee matou see oo i te aso nei, maatou ma ki oo taiao."

¹⁴ Kootou naa see illoa maa kootou ma ki tiputtipu peehea i taiao. Kootou e mee koi pee ko naa tuu te kohu raa i te tamaa saaita, aa ki oti ku sei. [◊]

¹⁵ E taukareka maa kootou ki taratara are peenei: "Ki mee maa TeAriki e hiihai, taatou ma ki haia taatou naa vana nei."

¹⁶ Saaita nei iaa kootou e hakatannata ka ahu maa kootou e illoa i te kau vana. Naa ahu peenaa e ssara.

¹⁷ Aa teenaa, naa tama see haia laatou naa vana e taukalleka laatou e illoa maa laatou ki mee raa, laatou naa e ssara.

5

Te taratara hakaapo ki naa tama hai hekau

¹ Aa teenei, kootou naa tama hekau, hakanno mai kiaa nau! Kootou ttani ka meemee hakaaroha ki kootou i naa haaeo teelaa ma ki oo atu ki kootou.

² Naa hekau kootou ku oti katoo te ppara, aa naa kkahu kootou ku oti te kaaina naa manu.

³ Naa kol ma naa siliva kootou ku ppiritia katoor te taekatana. Te taekatana naa ma ki seu naa pukunohi kootou hoki pee ko naa vvela naa mee i te ahi. Kootou ni hakatau naa mane ma naa hekau kootou naa i naa aso hakaoti nei. [◊]

⁴ Kootou ni see tauia kootou naa tama e heheuna i kootou. Kootou hakanno atu i naa taumaruu naa tama naa i kootou! TeAtua, TeAriki Haimahi ku oti te lono i naa ttani naa tama e heheuna i kootou naa. [◊]

[◊] 4.14 Prov 27.1   [◊] 5.3 Mt 6.19   [◊] 5.4 Deut 24.14-15

5 Te saaita kootou ni nnoho ka tutu laaoi i te kerekere nei raa, te lopo mee e taukalleka ni kaatoa atu ki kootou; kootou ni nnoho ka hakatataahao naa tinotama kootou ki naa tiputtipu kootou e kaimannako. Kootou ku oti te kkai ka ppeti, aa teenei kootou ku tau ki taaia ki mmate.

6 Te lopo tama taukalleka ku oti te hai haaeoina kootou ka taaia no mmate, aa naa tama naa iaa ni see hai vana hakallika ni mee ki kootou.

Kootou nnoho hakaraaoi ka ttari ki TeAtua

7 Aku taaina ma aku kave nei. Kootou nnoho hakaraaoi ka ttari ki te saaita ma ki ahemai TeAriki. Kootou mmata i naa lavatoa te tama e tori kaikai raa te noho ka ttari ki ffua ana kaikai e tori. A ia e noho hakaraaoi iloo ka ttari ki tae mai te ssao te ua, ki ssomo hakaraaoi ana mee e ttori.

8 Kootou hoki ki nnoho hakaraaoi ka ttari. Kootou nnoho hakaraaoi ka ttari, i te aso TeAriki e ahemai raa ku taupiri.

9 Aku taaina ma aku kave nei. Kootou see taumaruu i telaa tama, ki see ttuu kootou imua te hakatonu TeAtua. Ttama e hakatonutonu raa ku taupiri ki au.

10 Aku taaina ma aku kave nei, kootou mannatu i naa pure TeAtua teelaa ni sassare ka hakaea i te inoa TeAriki. Kootou ki too te tiputipu naa tama naa i naa nnoho hakalavatoa laatou ma naa haaeo.

11 Taatou e ttapa ma laatou e fiaffia ilaatou ni lavatoa te nnoho ma naa haaeo naa. Kootou ni llono i naa lavatoa Job te noho ma naa haaeo ni mee iaa ia. Kootou e illoa hoki maa ia ni haia

hakaraaoina TeAriki imuri. I te aa, i TeAriki se tama e laaoi aa e manava aroha i te tama.◊

12 Aku taaina ma aku kave nei. Teenei se taratara hakamaatua. Ki mee kootou e hai maa kootou e taratara maaoni, kootou see taratara hakamaumau ki te lani ma te maarama nei. Seai. Kootou ki mee koi peelaa, "Uee," i naa saaita kootou e mee maa teenaa se taratara maaoni, aa "Seai," i naa saaita kootou e mee maa teenaa seai se taratara maaoni. Kootou ki mee peenaa ki see takkoto kootou i laro te hakatonu TeAtua.◊

13 E hai tama i kootou e taka ma ana mmaha? Kootou taku ki TeAtua. E hai tama i kootou e fiaffia? Kootou huahua ni mako ka hakanau i TeAtua.

14 E hai tama i kootou e maki? Kootou ki aru ki naa tama hakamaatua te lotu, naa tama naa ma ki taku maa naa tama e mmaki naa, aa laatou ma ki mumurua naa tama naa ki te ssunu te oliv i te inoa TeAriki.◊

15 Te taku te tama e hakataakoto tonu i TeAtua raa e hakamasike te maki no marooroo. TeAriki ma ki hakahea a ia naa haitino naa tama e mmaki naa no taukalleka, aa naa haisara hoki naa tama naa ma ki uiia ki mee laatou ni mee ni haisara maa laatou.

16 Aa teenaa, kootou ki hakaari naa haisara kootou ki naa taaina kootou, aa kootou ku taku maa telaa tama, ki malolloo kootou i naa maki kootou. Te taku te tama e sosorina taukareka raa e haimahi iloo.

17 Elijah se tama koi ma ko taatou. A ia ni taku hakappuru iloo ki TeAtua ki puuia te ua raa

◊ **5.11** Job 1.21-22; 2.10; Ps 103.8   ◊ **5.12** Mt 5.34-37   ◊ **5.14**
Mk 6.13

ki see too. Teenaa te ua raa ni see too ana setau e toru ma te vasi.◊

¹⁸ Ki oti raa, a ia ni taku hoki ki too te ua. Te lani ni too iho tana ua aa te kerekere ni ssomo ana kaikai.◊

¹⁹ Aku taaina ma aku kave nei, ki mee se tama i kootou ni tiiake ia te hakamaaoni, no sura atu telaa tama no huria tana manava ki ahemai a ia,

²⁰ kootou hakamaarona lokoi te taratara nei: te tama e huria a ia te manava te tama haisara ki ahemai   ki te hakamaaoni raa,   te tama haisara naa ku hakasaoria a ia i te mate. Teenaa TeAtua ma ki uiia a ia naa haisara katoo te tama naa.◊

◊ **5.17** 1 Kgs 17.1; 18.1   ◊ **5.18** 1 Kgs 18.42-45   ◊ **5.20** Prov 10.12; 1 Pet 4.8

**Na Taratara TeAtua i naa taratara Takuu
The New Testament in the Takuu language of North
Solomons Province, Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Takuu long Niugini**

Copyright © 2009 Translation Committee of Takuu, Mortlock Community

Language: Takuu

Translation by: Translation Committee of Takuu, Mortlock Community

Contributor: Isles of the Sea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-04-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 15 May 2025 from source files dated 15 May 2025

78ef068e-b7cb-5f13-bf46-55a4db12e0f1